

Shrnutí:

Článek je věnován analýze kontextů jako součásti jazykové metody interpretace práva v legislativní tvorbě. Splnění požadavků srozumitelnosti a jednoznačnosti právního předpisu je možné za předpokladu, že autoři a adresáti interpretují jeho text shodným způsobem. Korpusová lingvistika poskytuje nástroje, které umožňují legislativci s využitím počítačové techniky empiricky zkoumat jazykové kontexty na velkém objemu textů, jak obecných, tak i specializovaných. První část článku obsahuje vymezení pojmu „kontext“ a významu kontextové analýzy jako předpokladu naplnění požadavků legislativních pravidel vlády. Je kladen důraz na deskriptivní charakter normy obecného jazyka a na to, že znalost všech kontextů slova je nutným předpokladem jeho správného použití v právním předpise. V druhé části jsou rozebrána omezení tradičních metod zkoumání kontextů, kterými jsou jazyková intuice, použití slovníků a tezaurů a fulltextové vyhledávání v právních informačních systémech. V poslední třetí části jsou prezentovány dostupné obecné a specializované korpusy a korpusové metody analýzy kontextů. Jsou tam také uvedena omezení těchto metod a předpoklady jejich správného využití v právu.

Problematics of linguistic contexts in legislation – summary:

The subject of this paper is the context analysis in legislation as a part of the linguistic methods of interpretation of the law. Meeting the requirements of clarity and unambiguity of the statutory law is possible only when the authors and the addressees interpret normative text similarly. Corpus linguistics offers several tools that allow legislators to analyse empirically the linguistic contexts in a large volume of texts, both general and special, using computational technologies. The first part of this paper contains the definition of the term “context” and the meaning of context analysis as a prerequisite for meeting requirements of the government’s legislative rules. Attention is paid to the descriptive nature of the norms of general language and to the fact that knowledge of all contexts of a word is a necessary precondition for its correct use in a legislative text. The second part discusses the limitations of traditional methods of context analysis, such as a native speaker intuition, a use of dictionaries and thesauri, and a full-text search in legal information systems. The last third part presents available general and specialised corpora and corpus methods of context analysis. The limitations of these methods and the preconditions for their proper use in law are also enumerated.